

**ESPOO
ESBO**

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Kestävä liikkuminen osana Espoo-tarinaa KESTO

Loppuraportti 30.1.2019

Espoo-tarina

Kestävä Espoo -ohjelma

Euroopan kestävin
kaupunki

YK:n kestävän
kehityksen
edelläkävijä 2025

Hiilineutraali
2030

Älykkäät kaupunki-
ratkaisut

Ilmastotyö

Kiertotalous

Smart city

Liikenne

Energia

Vastuulliset
espoolaiset

Lähi-
ympäristö

PÄÄMÄÄRÄ

EDELLÄKÄVIJYYS

KEHITTÄMIS-
KOKONAISUUDET

Kestävä liikkuminen osana Espoo-tarinaa (KESTO)

Liikenneviraston tuella 1.6.-31.12.2019 toteutettava hanke, jossa:

- suunnataan kohdennettua markkinointia ja kestävien liikkumispalvelujen kokeiluja Espoossa työskenteleville ja asuville
- käydään työnantajayritysten ja päättäjien kanssa vuoropuhelua siitä, miten liikkumisen palveluja tulisi kehittää ja millaista roolia Espoo-yhteisöltä ja Espoon kaupungilta odotetaan tulevaisuudessa
- selvitetään miten työnantaja voisi vahvistaa työntekijöiden kannustimia valita kävely, pyöräily, joukkoliikenne tai uudet liikkumispalvelut henkilöauton sijaan kustannustehokkaasti ja kestävästi

Hankkeen toimenpiteet

1. Multimodaalisten asemien kehittäminen ja markkinointi
2. Kestävien kulkutapojen markkinointi Espoossa työskenteleville
3. Työnantajan tasapuolinen liikkumistuki eri kulkumuodoille - selvitys
4. Kestävän työpaikkaliikkumisen yhteinen visio

Ohjausryhmä ja projektin työntekijät

Ohjausryhmä

Espoon kaupunki:

Pasi Laitala, kestävän kehityksen johtaja

Johanna Nyberg, kaupunkiliikennepäällikkö

Suvi Kajamaa, projektipäällikkö

Traficom:

Tytti Viinikainen, kestävän liikkumisen asiantuntija

Projektihenkilöstö

Helena Kyrki, projektipäällikkö

Sanna Rönkkönen, erityisasiantuntija

TP1 Multimodaalisten asemien kehittäminen ja markkinointi

Multimodaalisten asemien kehittäminen ja markkinointi

Multimodaalisella asemalla tarkoitetaan erilaisten kulkutapojen yhteyspistettä, jossa erilaiset liikkumispalvelut ovat niin lähellä toisiaan, että matkaketjujen yhdistäminen ei vaadi erillistä siirtymistä.

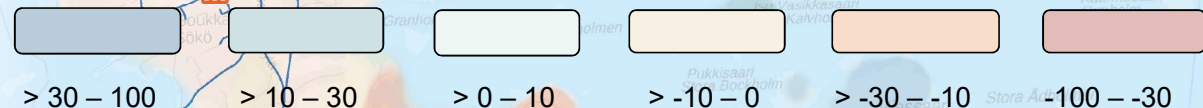
- Espoon markkinoille tullut uusia markkinaehtoisia ja julkisen rahoituksen liikkumispalveluja mm. kutsukyytipalvelu (Viavan) ja potkulaudat (Tier)
- Palvelujen käyttöedellytyksiä parannettu, mm. yhteiskäyttöautojen parkkipaikat Keilaniemeen ja Tapiolaan
- Karttapohjaisen näkymän kehittäminen liikkumispalveluista Espoossa
- Visualisoinnit multimodaalisista asemista markkinointiin ja viestintään

Liikkumisen palvelut ja asiakastyytyväisyys

- Kaupungin järjestämät ja markkinaehtoiset liikkumispalvelut ovat keskittyneet Matinkylän, Tapiolan, Otaniemen ja Leppävaaran alueelle. Näillä alueilla tyytyväisyys joukkoliikennepalveluun on myös korkein. (NPS-tyytyväisyys on positiivinen)
- Uusien liikkumispalveluiden käyttöönottoa edistää samankaltaisten palveluiden saatavuus sekä matkan alku- että loppupäässä.
- Kaupunki voi vaikuttaa liikkumispalveluiden tasapuoliseen sijoittumiseen varmistamalla toimintaedellytykset erilaisille liikkumispalveluille ja lisäämällä omia palveluja.

- Uber
- Whim
- Shareit
- City Car Club
- DriveNow
- 24Rent
- EkoRent
- Go now!
- ALD yhteiskäyttö

Multimodaalisten asemien visualisoinnit

- Mobility Hubin ytimen muodostaa liikkumisen palvelutori, jossa eri kestävät liikku­mis­palvelut ovat helposti käyttöönotettavissa.
- Liikkumismahdollisuus mahdollistaa kulkutavan valintaan tilannekohtaisesti.
- Liikkumis­palvelujen monipuolisuus vahvistaa joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn kulkumuoto-osuutta.
- Visualisoinnit rautatieasemasta, metroasemasta ja työpaikkakampuksesta viestintään ja markkinointiin (Miltton Oy)

TP2 Kestävien kulutapojen markkinointi Espoossa työskenteleville

Kestävien kulutapojen markkinointi Espoossa työskenteleville

Toimenpiteellä tehtiin liikkumispalveluja paremmin tunnetuiksi ja näkyviksi Espoossa toteuttamalla kestävän liikkumisen kokeiluja ja markkinointia espoolaisilla työpaikoilla.

Tavoitteena on tuoda kokeiltavaksi ja kannustaa käyttämään erityisesti sellaisia palveluja, joilla voidaan vähentää yksin henkilöautolla tehtäviä työ- ja työasiamatkoja ja saada kestäville kulkutavoille uusia käyttäjiä.

Toimenpiteessä konsulttina toimi Valpastin Oy, jossa työstä vastasivat Mari Pääatalo ja Sally Londesborough.

Suunnitellut ja toteutuneet työpaikat ja toimenpiteet

Alkuperäinen suunnitelma (syyskuu 2019)

Espoon Asunnot Oy

- Autojen vertaisvuokraus Shareit Bloxcar -palvelun avulla
Palvelua esiteltiin ja se herätti kiinnostusta, mutta koska työpaikalla on iso muuttoprojekti käynnissä, sitä ei haluttu ottaa tänä syksynä kokeiluun.

Microsoft-talo (Tieto ja Fortum) ja LähiTapiola

- Kaupunkipyörien käyttöönottoon kannustava kampanja

Espoon kaupungin Tekniikantien toimipiste:

- Taittopyöräkokeilut pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhdistämisen testaamiseksi

Tekniikantiellä oli toisella rahoituksella käynnissä sähköpyöräkokeilut, joten samaan paikkaan ei haluttu toista pyöräkokeilua lähes samanaikaisesti.

Toteutuneet työpaikat ja toimenpiteet

Microsoft-talo (Tieto ja Fortum)

- Kaupunkipyörien käyttöönottoon kannustava kampanja

LähiTapiola:

- Taittopyöräkokeilut pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhdistämisen testaamiseksi.

Espoon seurakuntayhtymä

- Viisaan liikkumisen info ja alkukartoitus
- Sähkö- ja taittopyörien koeajotilaisuus

Kaupunkipyöräkampanja Microsoft-talossa

Keväällä 2019 tehdyssä koko Microsoft-talon kampuksen liikkumissuunnitelmassa yksi toimenpide-ehdotus oli kaupunkipyörien käytön lisääminen.

Kaupunkipyöräasema löytyy työpaikan vierestä. Keilaniemen alueella kaupunkipyörien käyttö on kuitenkin vähäistä verrattuna esimerkiksi Otaniemeen ja Tapiolaan.

→ Kampanja kaupunkipyörätietoisuuden ja niiden käytön lisäämiseksi.

Kuva: Valpastin Oy

Kaupunkipyöräkampanjan vaiheet

- Kokeilijoiden (20 kpl) rekrytointi
 - Tiedote Tiedon ja Fortumin intraan elo-syyskuun vaihteessa → linkki Webropol-hakulomakkeelle
 - 29 hakemusta, joista mukaan valittiin erityisesti henkilöitä, jotka aikoivat korvata auton käyttöä kaupunkipyörien avulla
- Osallistumiskoodi ja ohjeet rekisteröitymiseksi sähköpostitse valituille osallistujille
- Kick off -tilaisuus 17.9. valituille osallistujille kampuksen kaupunkipyöräasemalla
 - Käytännön opastusta pyörien ja järjestelmän käyttöön
- Kokemusten jakaminen
 - Osallistujat omissa kanavissaan
 - Twitter ja Instagram

Kuva: Valpastin Oy

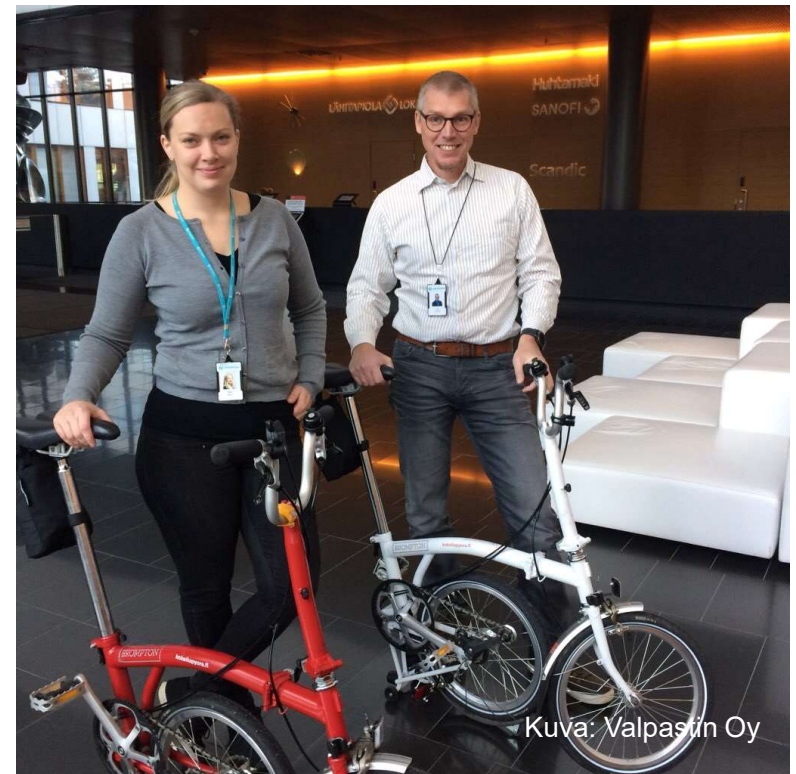
Kaupunkipyöräkampanjan tulokset

- Kokeilijoilta enimmäkseen innostunutta palautetta
- Jonkin verran haasteita rekisteröitymisessä ja pyörien palautuksissa
- Loppukysely marraskuussa:
 - 62 % loppukyselyn vastaajista käytti autoa vähemmän kampanjan aikana
 - 90 % sai enemmän liikuntaa
 - 90 % koki joukkoliikenteen käytön helpommaksi
 - 90 % voi paremmin
 - 67 % pitää todennäköisenä, että ostavat kaupunkipyöräkauden ensi vuonna.

Taittopyöräkokeilut LähiTapiolassa

- Kokeilijoiden rekrytointi
 - Intraan tiedote syyskuun lopussa
 - Kaksi hakemusta 11.10. mennessä
- Starttitilaisuus 15.10., pyörien käyttöopastus
- Kokemusten jakaminen
 - Osallistujat omissa kanavissaan
 - Twitter, Instagram ja kokeilupyora.fi
- Loppukysely marras-joulukuun vaihteessa

Kuva: Valpasin Oy

Taittopyöräkokeilujen tulokset

- Kokeilijat olivat tyytyväisiä ja saivat uusia ajatuksia työmatkojen kulkemiseen.
- Työmatkaliikunnan määrä kasvoi kokeilun aikana: alle 0,5 h/vko → 2-3 h/vko.
- Hyvinvointi kokeilujakson aikana parani selvästi.

”Kokeilu on saanut minut kyllä miettimään enemmän hyötyliikunnan mahdollisuutta työmatkalla”, **Satu Kaure**

”En kyllä itse päivittäin tällä töihin kulkisi, mutta pari – kolme kertaa voisin hyvinkin kulkea”, **Tomi Kaivola**

Kuva: Valpastin Oy

Espoon seurakuntayhtymä

Infotilaisuus avainhenkilöille 18.11.

- Kestävät kulkutavat työpaikalla
- Kestävien työ- ja työasiamatkojen edellytysten alkukartoitus
- Tilaisuuteen osallistui 14 henkilöä (mm. hallintojohtaja, talous- ja henkilöstöpäälliköt ja ympäristötyöryhmän jäseniä).
- Tilaisuudessa paneuduttiin erityisesti liikkumisen palveluiden läpikäyntiin. Myös pysäköintipolitiikkaa ja työsuhdematkalippuetuutta käsiteltiin.

Sähkö- ja taittopyörien koeajotilaisuus 21.11.

- Seurakuntayhtymän infokahvien yhteydessä järjestettiin erikoispyörien esittely- ja koeajotilaisuus

Kuva: Valpastin Oy

Johtopäätöksiä ja pohdintaa

- Työ- ja työasiamatkat ovat toistuvia ja rutiininomaisia matkoja. Työpaikat muodostavat selkeän alustan ja yhteisön kestävien kulkutapojen markkinoinnille.
- Uusien palveluiden kehittäminen on tärkeää ja jopa välttämätöntä, mutta olemassa olevien palveluiden käyttöönoton tehostaminen lienee tehokkainta liikkumisen ohjausta. Esimerkiksi kaupunkipyörien markkinointi Microsoft-talolla osoitti, että palvelu ei ole tavoittanut kaikkia potentiaalisia käyttäjiä.
- Kestävien kulkutapoja ja niitä edistäviä palveluita markkinoidessa on kiinnostavaa, mikä on kynnys, joka käyttäjän pitää ylittää, jotta uusi kulkutapa otetaan käyttöön?

TP3 Työnantajan tasapuolinen liikkumistuki eri kulkumuodoille - selvitys

Liikkumistuen lähtökohdat Espoo-tarinasta

- Espoo on Euroopan kestävin kaupunki nyt ja jatkossa.
 - Ekologinen jalanjälki pienentyy ja kaupunki toimii ilmastotyön edelläkävijänä.
- Espoon on vastuullinen edelläkävijä.
 - Ennakkoluulottomuutta ja luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asioita uudella tavalla.
- Espoo on oikeudenmukainen.
 - Toimimme avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti.
- Valtuustokauden 2017 – 2021 tavoitteita
 - Tehdään Espoosta hiilineutraali 2030 mennessä.
 - Joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn osuus kasvaa.
 - Työhyvinvointi paranee ja sairaspotilaat vähenevät.
 - Tilakustannukset laskevat ja tilojen käyttö- ja täyttöasteet paranevat.

Espoo-tarina

**Hiilineutraali
Espoo
2030**

Kestävä Espoo -ohjelma

Työmatkakysely Otaniemeen
muuttaneille

Kestävän
työmatkaliikkumisen
toimenpidesuunnitelma

Toimenpide 8: "Selvitetään
mahdollisuuksia vuosittaisen
liikkumistuen tarjoamiselle
henkilöstölle"

Työryhmä määrittelee
toimeksiannon
konsulttityölle

Konsultin valinta;
tarkemmat rajaukset
selvitykselle

Työpaja mallin
toteutus-
kelpoisuuden
arviointiin

Mallin esittely
johdolle,
päättös
jatkotoimista

12/2018

9/2019

12/2019

1/2020

Liikkumistuen tavoitteet ja reunaehdot

(kodin ja työpaikan väliset matkat)

- Tuki lisää selvästi kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikenteen käyttöä sekä vähentää päästöjä.
 - Ohjeellisesti, selvä muutos on 10 % vähenemä ja tavoitteena on yli 20 % vähenemä automatkojen määrässä ja päästöissä valtuustokauden loppuun mennessä.
- Tuki on tasapuolinen.
 - Tuki on eri kulkutapojen suhteen tasapuolinen, mutta kulkutapojen kustannukset ja ominaispiirteet huomioiden se voi toteutua eri tavoin.
 - Tasapuolisuus koskee lopputilannetta kokonaisuutena. Muutos verrattuna nykytilanteeseen voi olla yksittäisen henkilön tai henkilöryhmän osalta parannus tai heikennys.
 - Tuki on asuinpaikan suhteen neutraali eli ei riipu asumisvalinnoista johtuvista olosuhteista, jotka ovat lähtökohtaisesti työntekijän omalla vastuulla.
- Tuki on kustannustehokas.
 - Tuki vähentää pysäköintipaikkojen tarvetta ja kustannuksia.
 - Uudistuksen ei tarvitse olla työnantajalle kustannusneutraali, mutta taloudellinen kestävyys on huomioitava.
- Tuki on monistettavissa käyttöön koko Espoon organisaatiossa.
 - Tuki on sovellettavissa Espoon koko henkilökuntaan myös taloudellinen kestävyys huomioiden.

Työasiamatkustuksen tavoitteet ja reunaehdot

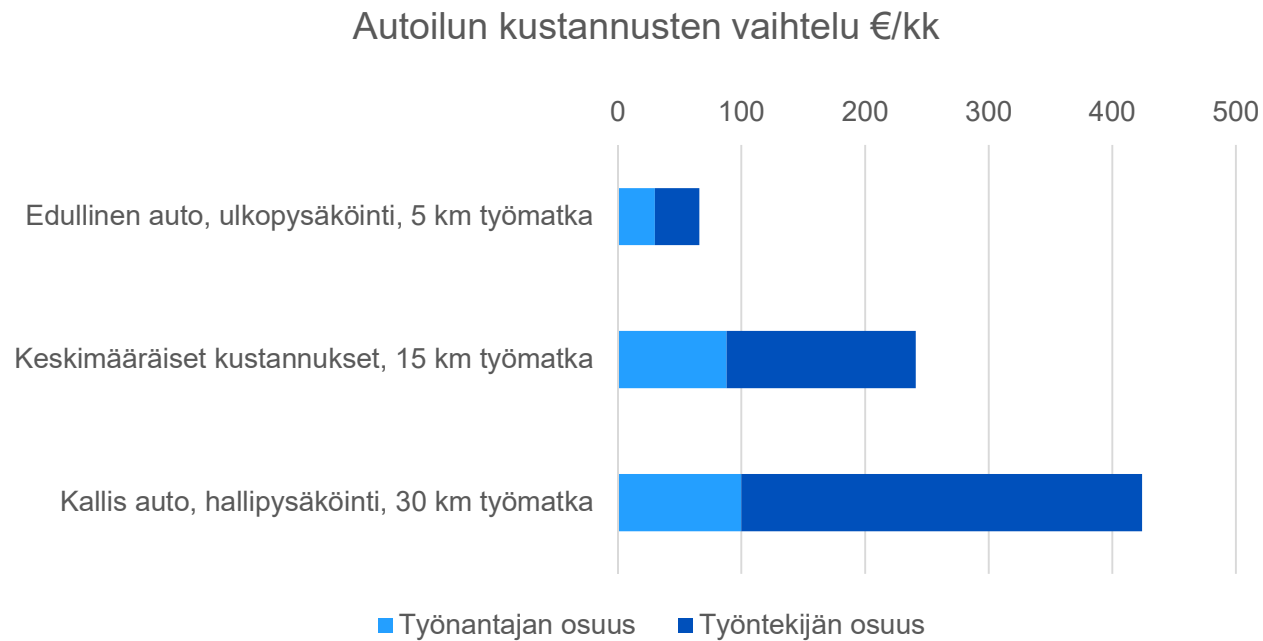
- Työasiamatkoihin liittyvä ohjeistus kannustaa työntekijöitä suosimaan kestäväää liikkumista.
- Työasiamatkustuksen käytännöt luovat mahdollisuuksia kestäväään liikkumiseen, kuten kävelyyn ja pyöräilyyn sekä joukkoliikenteen, yhteiskäyttöautojen ja uusien liikkumispalvelujen käyttöön.
- Työasiamatkat tehdään kustannustehokkaasti. Kustannusten korvaukset ohjaavat kestäväään liikkumiseen työtehtävien tarkoituksenmukaisen suorittamisen ja kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen puitteissa.

3.1 Liikkumisen kustannukset työmatkoilla

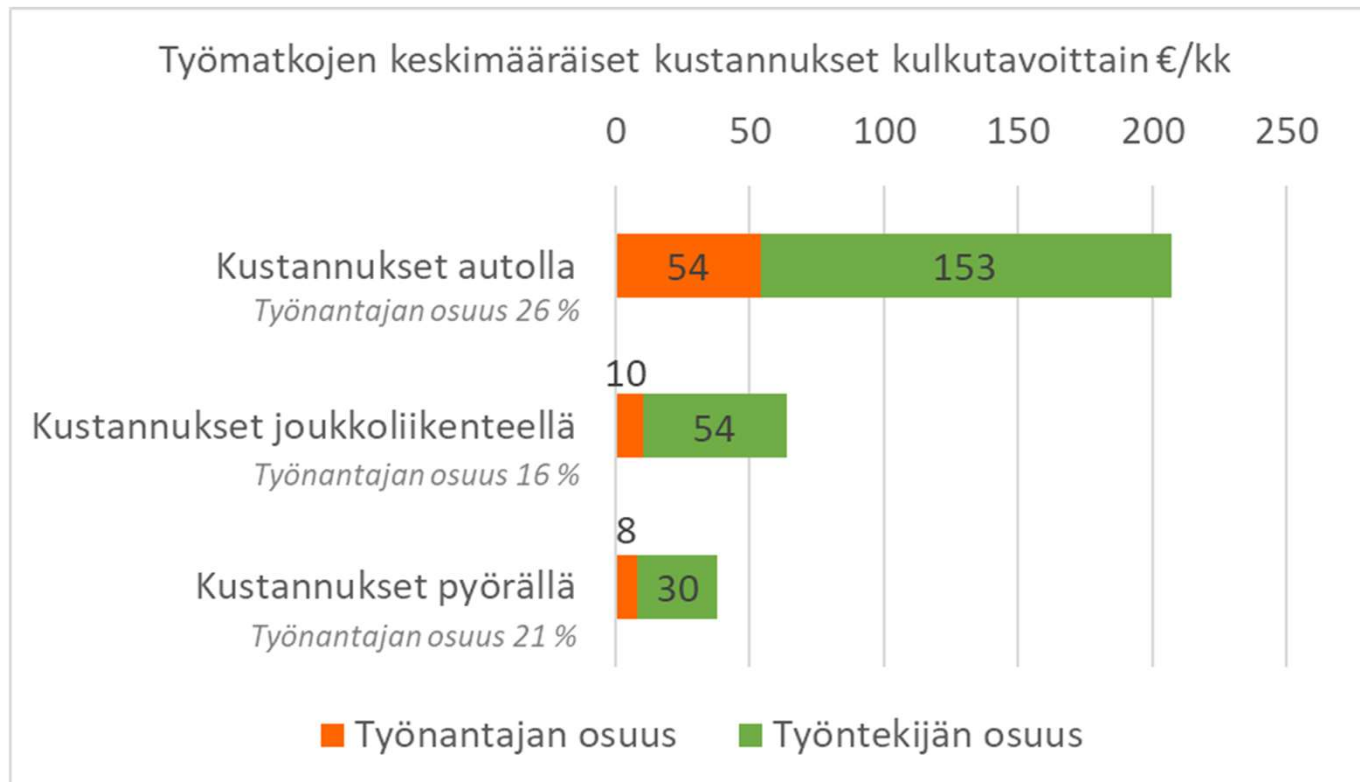
Kustannuslaskelman lähtöarvot

- Henkilöauto
 - Kustannustaso vaihtelee auton ja vuotuisen ajokilometrimäärän mukaan 0,2–0,6 €/km
 - Laskelmaan valittu verottajan määrittelemä 0,25 €/km työmatkakuluvähennys
 - Pysäköintipaikkojen kustannukset toteutuneen mukaan, kustannus henkilöä kohti laskettu olettaen keskimäärin 0,9 työmatkaa/työpäivä
- Joukkoliikenne
 - HSL:n 30 pv hinnoittelu, keskiarvo olettaen 90 % AB- tai BC-vyöhykettä ja 10 % BCD-vyöhykettä
- Pyöräily
 - Pyöräpysäköintipaikan kustannus ulkona 2 €/kk, katettuna 4 €/kk ja sisätiloissa 25 €/kk
 - Sosiaali-tilojen vuokrakustannus on jyvitetty 30 % työmatkapyöräilylle ja 70 % työtehtäviin liittyville tarpeille ja lakisääteiseen työsuojelunäkökulmaan,
 - Tiloja käyttäviä pyöräilijöitä oletettu 30 % henkilökunnasta, jolloin kustannus 3 €/kk/pyöräilijä
 - Pyöräilyn kustannustaso Pyöräliiton käyttämä 0,12 €/km
- Työmatkan keskipituus 17 km (Tekniikantie) tai 15 km (koko henkilöstö). Pyörällä 7 km.

Autoilun kustannukset vaihtelevat paljon

Laskelma Tekniikantien työmatkojen kustannuksista kulkutavoittain

Työnantajan kustannukset muodostuvat

- Pysäköinnistä 73 %
- Työsuhdelipusta 18 %
- Sosiaalityökaluista ja pyöräpysäköinnistä 8 %

Huom! Betonitien hallipaikat on oletettu irtisanottavaksi.

3.2 Laskelma vaihtoehtoisesta liikkumistuen mallista

Tasapuolinen liikkumisen tuki

Pysäköinnin tuki
20 €/kk tai 50 %

Työsuhdematkalippu
20 €/kk

Pyörän huolto- ja
varuste-etuja noin 10 €/kk

Asianmukaiset sosiaalityilat
ja pyöräpysäköinti

Kulutusmenojen kustannukset

Autopaikka ulkona, työmatka 5 km

20 €/kk   55 €/kk

Autopaikka hallissa, työmatka 17 km

50 €/kk   203 €/kk

HSL:n AB- tai BC -kausilippu 30 pv

20 €/kk   40 €/kk

HSL:n BCD-kausilippu 30 pv

20 €/kk   88 €/kk

Kustannukset pyörällä 7 km

18 €/kk   20 €/kk

Työnantajan tuki   Työntekijän kustannus

Työnantajan tuet autoilijoille

Pysäköinnin tuki
20 €/kk tai 50 %

Lisäksi käytettävissä

Työsuhdematkalippu
20 €/kk

Pyörän huolto- ja
varuste-etuja noin 10 €/kk

Autoilun kustannukset

Ulkopysäköinti, työmatka 5 km

Työnantajan
pysäköintikustannus
20 €/kk

Työntekijän
ajoneuvokustannus
45 €/kk

10 €/kk Työntekijän pysäköintimaksu

Hallipysäköinti, työmatka 17 km

Työnantajan
pysäköintikustannus
50 €/kk

Työntekijän
ajoneuvokustannus
153 €/kk

50 €/kk Työntekijän pysäköintimaksu

30 €/kk

Autoilun tuki
keskimäärin

+20%

Työmatkakulujen
muutos keskimäärin

Työnantajan tuet joukkoliikenteen käyttäjille

Työsuhdematkalippu
20 €/kk

Lisäksi käytettävissä

Mahdollisuus pysäköidä
satunnaisesti päivämaksulla

Pyörän huolto- ja varuste-etuja
noin 10 €/kk

20 €/kk

Joukkoliikenteen
tuki

Joukkoliikenteen kustannukset

HSL:n AB- tai BC-kausilippu 30 pv

Työsuhdematkalippu
20 eur/kk

Työntekijän osuus
40 eur/kk

HSL:n BCD-kausilippu 30 pv

Työsuhdematkalippu
20 eur/kk

Työntekijän osuus
88 eur/kk

- 19%

Työmatkakulujen
muutos keskimäärin

Työnantajan tuet pyöräilijöille

Asianmukaiset sosiaalityilat
ja pyöräpysäköinti

Pyörän huolto- ja varuste-etuja
noin 10 €/kk

Lisäksi käytettävissä

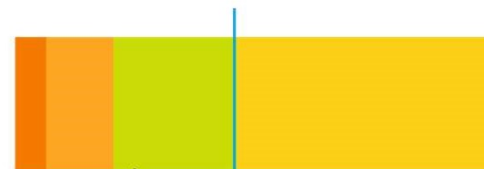
Mahdollisuus pysäköidä
satunnaisesti päivämaksulla

Työsuhdematkalippu
20 €/kk

Pyöräilyn kustannukset

Sosiaalityilat ja
pyöräpysäköinti
8 €/kk

Huolto- ja
varuste-etuja
noin 10 €/kk

Työntekijän
ajoneuvokustannus
20 eur/kk

18 €/kk

Pyöräilyn
tuki

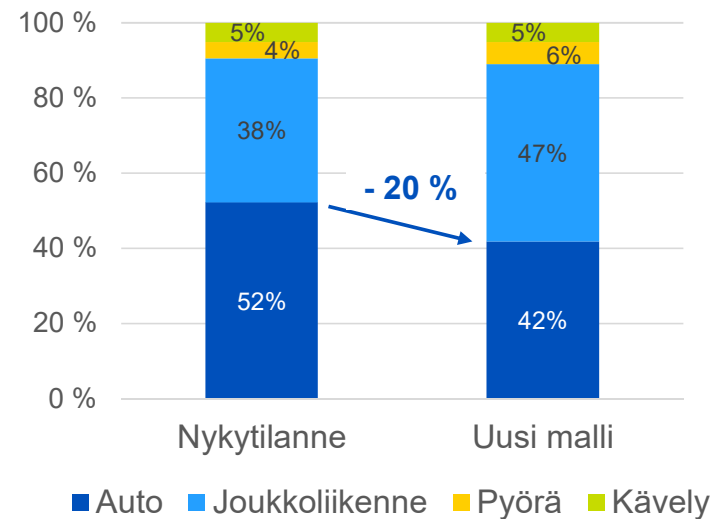
- 33 %

Työmatkakulujen
muutos keskimäärin

Vaihtoehtoisen liikkumistuen mallin vaikutukset Tekniikantiellä

- Malli vähentää automatkoja arviolta 20 %
 - Uudenmaan ELY-keskuksessa markkinaehtoinen pysäköinti vähentänyt automatkoja 40–45 %
 - SPR Veripalvelun 12 €/kk työsuhtelipun on lisännyt joukkoliikennematkoja 9 %
 - Jyväskylässä Valmetin pysäköintimaksut 10–40 €/kk ja joukkoliikennetuki 25 €/kk ovat vähentäneet automatkoja 12 %
- Joukkoliikennematkat +23 %
- Pyörämatkat +36 %
 - Suhteessa marraskuun pyöräilymääriin
- Päästövähennys arviolta 20 %
 - Automatkojen määrän ja CO2 päästöjen vähennyksien suhde vaihtelee 0,7–1,5

Nykytilanteen ja uuden liikkumistuen mallin mukainen kulkutapajakauma

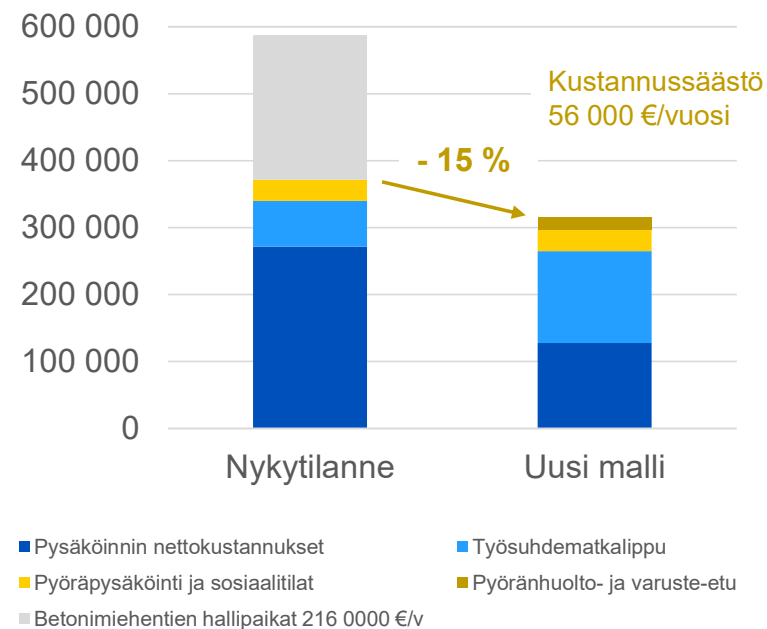

Työmatkojen päästövähennys arviolta 20 %

Vaihtoehtoisen liikkumistuen mallin kustannukset Tekniikantiellä

- Yhteensä uusi malli säästää työnantajan kustannuksia 15 % eli 56 000 € vuodessa
- Pysäköinnin nettokustannukset vähenevät 144 000 €/v
 - Pysäköintipaikkojen tarve vähenee 75 paikkaa á 30 €/kk
 - Pysäköintimaksujen hallintokulu 5 €/kk/paikka
- Työsuhdematkalipun arvon noston lisäkustannus 69 000 €/v
 - Oletetaan, että käyttömäärä säilyy nykytasolla
- Pyörän huolto- ja varuste-edun lisäkustannus 19 000 €/v
 - Oletetaan, että 20 % henkilöstöstä käyttää etua

Uuden liikkumistuen mallin taloudelliset vaikutukset Tekniikantiellä €/v

3.3 Vaihtoehtoisen mallin sovellettavuus Espoon kaupungin koko henkilöstölle

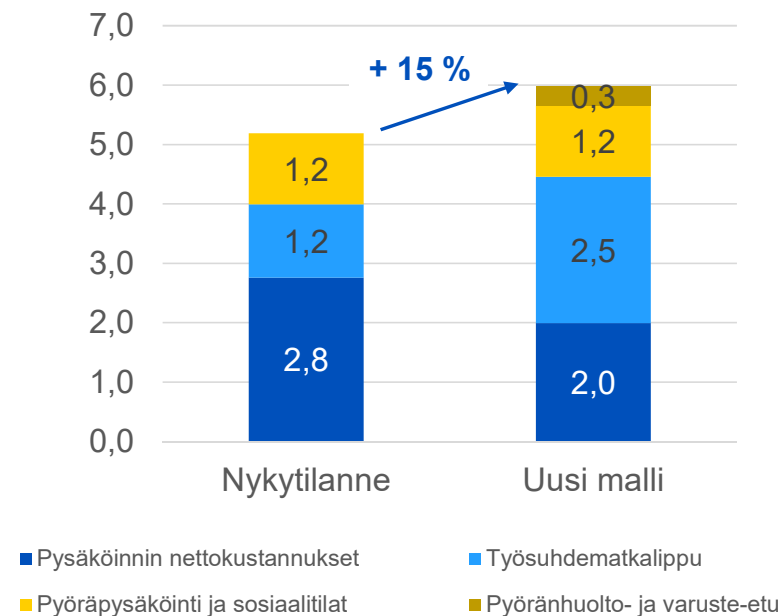
Liikkumistuen uusi malli – koko Espoo

- Autojen pysäköintiä tuetaan 20 €/kk tai 50 % pysäköintipaikan käyvästä arvosta
 - Alle 10 €/kk pysäköintimaksuja ei peritä eli alle 30 € arvoiset pysäköintipaikat ovat yleensä ilmaisia.
 - Henkilökohtainen paikka tai luvanvarainen paikka (kun paikkoja ei riitä kaikille halukkaille) on aina maksullinen, minimihinta 10 €/kk.
 - Ensisijainen ratkaisu tilanpuutteeseen on pysäköintimaksun korotus, pysäköinnin rajoittamista luvilla tms. on vältettävä.
 - Milloin mahdollista, pysäköinti hinnoitellaan käytön mukaan ja/tai tarjotaan ratkaisu satunnaiseen pysäköintiin.
 - Toisiaan vastaaviksi katsottavat hinnoitteluvaihtoehdot voivat olla esimerkiksi 50 €/kk tai 3–4 €/päivä.
- Joukkoliikennettä tuetaan työsuhdelipulla 20 €/kk
- Työmatkapyöräilijöille tarjotaan huolto- ja varuste-etuja noin 10 €/kk arvoa vastaavasti
 - Esimerkiksi pyörähuolto kerran vuodessa tai arvoltaan vastaava muu etu
 - Etu myönnetään hakemuksesta esimiehen puoltamana tai fyysisesti työpaikalla, jotta se kohdistuu todelliseen työmatkapyöräilyyn
 - Veronalainen etu
- Työntekijä voi hyödyntää kaikkia etuja samanaikaisesti
- Työmatkapyöräilijöiden sosiaali- ja pyöräpysäköinti huolehditaan kuntoon kaikissa Espoon kaupungin toimipisteissä. Kustannusarvio 250 000 €/v erillisestä määrärahasta.

Kustannusvertailu – koko Espoo

- Yhteensä uusi malli lisää työnantajan kustannuksia 15 % eli 800 000 €/v
- Työntekijää kohti lisäys on 5 €/kk
- Pysäköintimaksut perustuvat arvioon paikkamääristä paikkatyypeittäin
 - Arviolta 64 % paikoista tulee maksullisiksi ja 36 % jää ilmaisiksi
- Pyöräpysäköinnin ja sosiaalityöparannuksiin määräraha 250 000 €/v
 - Kustannusvertailussa sosiaalityöparannusten ja pyöräpysäköinnin kustannustaso vastaa laadukkaita järjestelyitä, joten määrärahaa ei lasketa kustannusten lisäyksenä, jotta sitä ei laskettaisi kahteen kertaan.

Uuden liikkumistuen mallin taloudelliset vaikutukset koko Espoossa milj.€/v

3.4 Liikkumistuen mallin toteuttamiskelpoisuuden arviointi - työpajan tulokset

Työpajan tavoite ja osallistujat

- 13.12.2019 järjestetyn työpajan tavoitteena oli arvioida konsultin laatiman vaihtoehtoisen liikkumistuen mallin ja työasiamatkojen ohjeistuksen toteuttamiskelpoisuutta.
- Työpajaan osallistui 14 henkilöä pääosin kutsuttuna ja muutama avoimen kutsun kautta ilmoittautuneita. Työpajan osallistujien omat liikkumistottumukset edustivat eri kulkutapoja suhteellisen tasapuolisesti.
- Työpajassa oli edustettuna kaupungin organisaatiosta KOHA/kestävä kehitys (4 hlö), KOHA/HR (2 hlö), Tekninen ja ympäristötoimi (4 hlö), Sosiaali- ja terveystoimi (1 hlö) sekä henkilöstön edustajina työsuojeluvaltuutettu ja pääluottamusmies.
- Lisäksi työpajassa oli läsnä kaksi Traficomin edustajaa, jotka eivät osallistuneet ryhmittöihin, joissa mallia arvioitiin.

Liikkumistuen arviointi - monivalintatehtävä

- Työpajan ryhmätöihin annettiin tiukka tehtävänanto, jonka mukaan ryhmien tuli aiheesta keskusteltuaan valita yksi seuraavista vaihtoehdoista:
 - Otetaan käyttöön 1 ryhmä valitsi tämän
 - Hylätään
 - Ryhmä jäi erimieliseksi
 - Emme osaa vastata 3 ryhmää valitsi tämän
- Keskustelujen yhteenvetona keskeisimmät jatkopohdintaa vaativat aiheet olivat:
 - Autoilun kustannusten nousu
 - Kaikkien etujen samanaikainen käyttö
 - Osa henkilöstöstä maksaisi pysäköinnistä ja osa ei
 - Liikkumisen kustannukset olisivat erilaiset eri toimipisteissä

Vaikutusarvioiden täydennyksiä työpajasta

- Työmatkaliikunnan terveyshyödyt ovat merkittävä peruste, joka ei sisälly laskelmiin.
- Matka-aika vaikuttaa kulkutapavalintoihin ja kulkutapavalinnat puolestaan matka-aikaan.
- Etätyö lisääntyy ja sitä voidaan lisätä. Etätyötä ei ole tarkasteltu laskelmissa, mutta vaikutusarviossa esitetty autoilun ja päästöjen väheneminen toteutuu osaltaan myös etätyön lisääntymisen kautta.
- Analyysejä on tarpeen tarkentaa erityisesti koko Espoon osalta.
- Muutosvaihe ja uusia toimintamallien käyttöönotto tuottaa hallintokustannuksia.
- Liikkumisen tuet vaikuttavat työnantajakuvaan ja rekrytointiin. Riippuen näkökulmasta liikkumistuen uusi malli voi olla yhdelle parannus ja toiselle heikennys.

3.5 Työasiamatkojen kustannukset ja ehdotukset työajalla matkustamisen käytännöiksi

Työasiamatkustus

Tekniikantien toimipisteen työntekijöiden liikkumisprofiilit

1. Työskentelee pääosin Tekniikantiellä

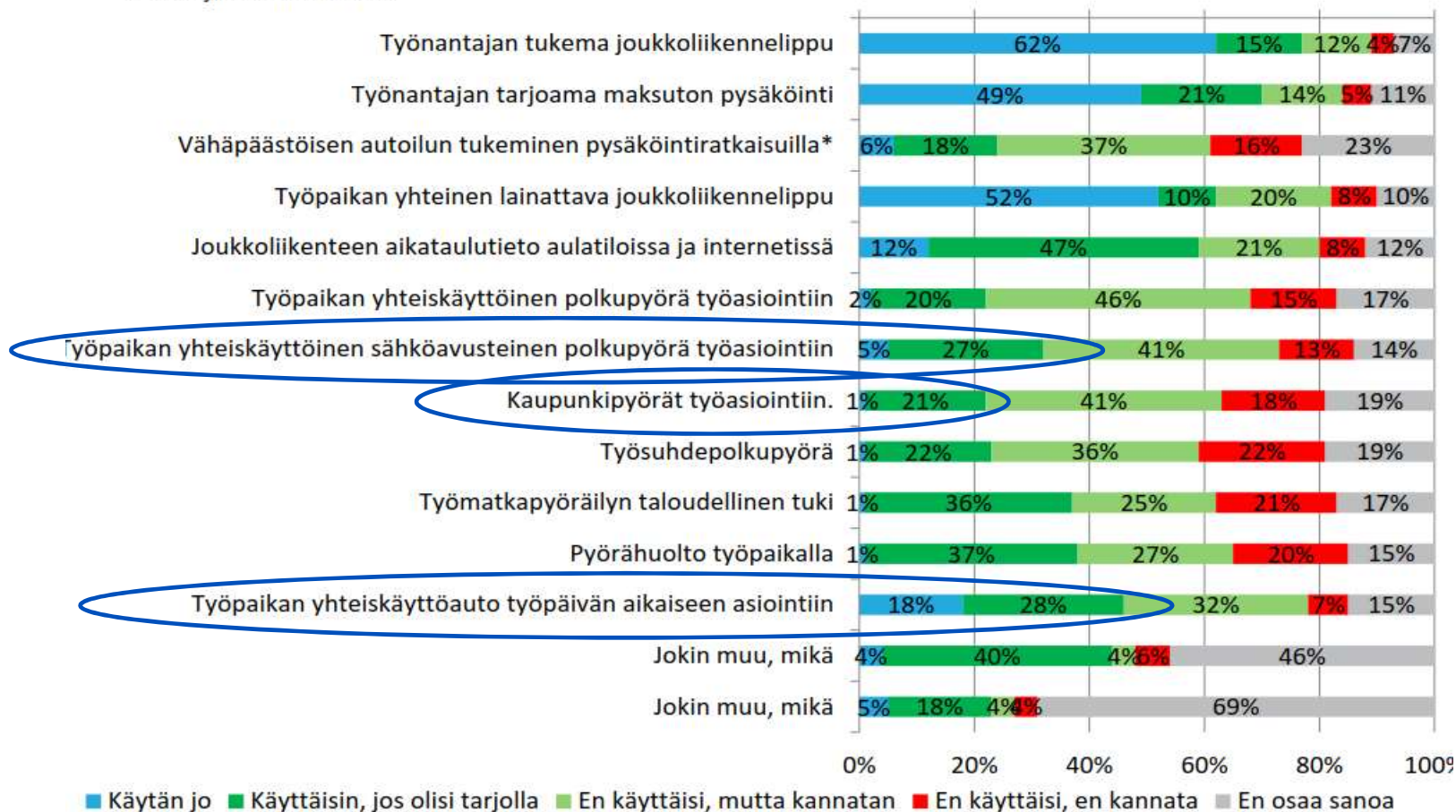
- Liikkumistarve satunnaista, harvemmin kuin kerran viikossa
- Kokousmatkoja, osalla satunnaisia maastokäyntejä
- Matkat tehdään pääosin joukkoliikenteellä, käytössä myös kimppakyyti, kaupungin auto ja oma auto
- n. 60—70 % henkilöstöstä

2. Työskentelee Tekniikan tiellä, mutta liikkuu usein muihin kohteisiin

- Virantoimitusmatkoja useita kertoja viikossa
- Maastokäynnit esimerkiksi rakennettaville alueille. Käytössä oma auto tai kaupungin auto. Hyödynnetään usein kimppakyytejä. Mukana yleensä kannettava tietokone, mittauslaitteistoa ym. pieniä tavaroita.
- Kokousmatkat pääasiassa joukkoliikenteellä.
- n.20—30 % henkilöstöstä
- **Liikkuva työ eri kohteissa**
 - Esimerkkinä Tilapalveluiden kiinteistönhoitajat, joilla päätoimipiste esim. alueella sijaitseva koulu
 - Yleensä edellytetään oman auton käyttöä työtehtävissä
 - n. 10% Tekniikantien henkilöstöön laskettavia, ei kuitenkaan työpistettä Tekniikantiellä

Mistä työmatkaliikkumisen palveluista olet kiinnostunut? Työasiamatkustamisen potentiaaliset kehittämiskohteet

Vastaajien määrä: 420

Työasiamatkustuksen kustannuslaskelmat

- Tekniikantien työasiamatkustuksen kustannukset laskettiin saatavilla olevista tiedoista ottaen huomioon kulkuneuvon käyttökustannukset, yhteiskäyttöautojen ja –pyörien osalta pysäköintikustannukset kokonaisuudessaan ja oman auton käytön osalta puolet työasiointia säännöllisesti omalla autolla tekevien pysäköintikustannuksista. Matkahallinnon kustannuksista on huomioitu 10 euroa kuitillisista matkalaskuista.
- Työasiamatkustamisen onnettomuuskustannuksia, terveysvaikutuksia tai matkustusajan kustannuksia ei ole huomioitu laskelmissa
- Kävellessä, pyörällä ja joukkoliikenteellä (jolloin osa kävelyä) tehdyt työasiamatkat lisäävät työntekijöiden mahdollisuutta liikua ja ovat tärkeä hyvinvointia ja terveyttä lisäävä tekijä erityisesti muuten vähän liikkuville toimistotyöntekijöille.
- Tyypillisesti työasioinnin onnettomuudet tapahtuvat liukastumisen tai kaatumisen seurauksena. Liukastumisia tapahtuu niin autoilijoille (esim. kävellessä autolle tai autolta), joukkoliikenteen käyttäjille kuin kävelijöille. Kaatumisia tapahtuu verrattain paljon myös pyöräilijöille. Onnettomuuksien ja niihin liittyvien kustannuksien minimoimiseksi työnantajan kannattaa tarjota käyttöön ja ohjeistaa työntekijöitä käyttämään onnettomuusriskiä pienentäviä turvavarusteita kuten nastajalkineita ja pyöräillessä nastarenkaita.
- Uusia liikkumispalveluita käyttöönotettaessa on syytä pohtia myös, aiheutuuko niiden käytöstä merkittävästi kohonnut onnettomuusriski.
- Työasiointimatka-ajan hyödyntäminen töiden tekemiseen riippuu paljolti työtehtävistä, matkan pituudesta, henkilön tottumuksista jne. Toiset hyödyntävät autolla ajoaikaa puheluiden puhumiseen tai kimppakyydissä matkustusaikaa tulevan asiointikohteen työn valmisteluun kun taas toiset työstävät vaikeita ongelmia kävellessä, pyöräillessä tai joukkoliikenteessä.

Eri kulkuvälineiden yksikkökustannukset

- **Oman auton käyttö**
 - Kilometrikorvaus 0,43 €/km
 - Kilometrikorvaus + puolet pysäköinnin kustannuksista 0,99 €/km
 - Kilometrikorvaus + pysäköinnin kustannukset kokonaan 1,56 €/km
- **Kaupungin leasingautot**
 - olettaen, että käyttö 6000km/vuodessa 1,07 e/km
 - Kun huomioidaan myös pysäköinti 1,19 e/km

Kestävän työasioinnin mahdollistamiseen liittyvät kehitystoimenpiteet

- Tekniikantien yhteiskäyttöiset kulkuneuvot
 - Tehdään yhteiskäyttöisten välineiden käyttö helpoksi. 1.12.2019 autot viety yhteiseen kalenteriin. Vastaava pyörille. Hankitaan vedenkestävät satulalaukut pyöriin.
 - Kokeillaan sähkökuormapyöriä liikkuvassa työssä. Pilotti Tilapalveluiden kiinteistönhoitoon.
- Parannetaan etäkokouksissa käytettäviä yhteyksiä sujuvan kokouksen varmistamiseksi
- Hankitaan lisää/ tehdään sopimus kokoustilaa Tekniikantie 15 läheisyydestä
- Huomioidaan entistä enemmän liikkeiden sijainnit kilpailutuksissa erityisesti tiheää asiointia vaativissa tuotehankinnoissa

Matkustusohjeeseen ja matkahallintoon liittyviä kehittämisehdotuksia

Matkustusohje

- Lisätään matkustusohjeeseen tietoa yhteiskäyttöautojen käytön edellytyksistä
- Lisätään matkustusohjeeseen: Yksiköt tai toimialat voivat antaa tätä matkustusohjetta täydentäviä ohjeita uusien liikkumispalveluiden käytöstä työasiainnissa.

Matkahallinto

- Selvitetään voitaisiinko käytäntöjä muuttaa niin, että joukkoliikennelipun ostaminen puhelinlaskulle olisi mahdollista/suosittelavaa. Mobiilimaksun mahdollistaminen helpottaisi myös monien uusien liikkumispalvelujen käyttöönottoa.
- Tuodaan esiin kuitillisista kuluista aiheutuvat kustannukset (10e/lasku) ja suosimaan muita vaihtoehtoja, esim. joukkoliikennelipun maksu lainattavalla matkakortilla mieluummin kuin matkalaskulla (kuten nykyisessäkin matkustusohjeessa).

Matkakustannusten korvaukset

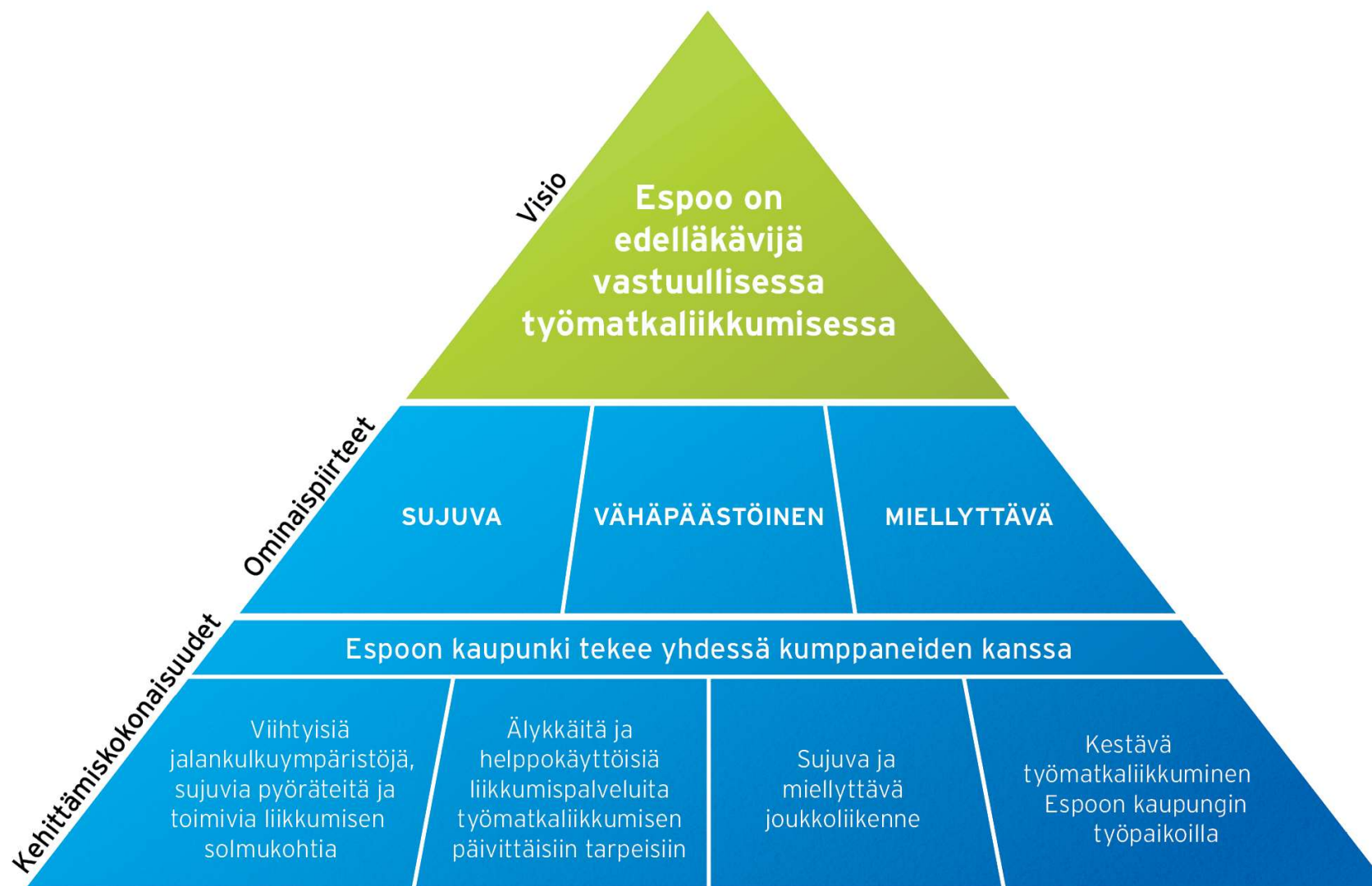
- Nykyisten korvauskäytäntöjen lisäksi ehdotetaan otettavaksi käyttöön kompensatio omalla joukkoliikenteen ja kaupunkipyörän kausilipulla tehdystä työasiamatkasta:
 - Joukkoliikenteellä matkustamisen kompensatio on 1 e/matka
 - Kaupunkipyörällä 1 e/asiointipäivä
 - Matkoista pidetään matkapäiväkirjaa ja korvaukset haetaan matkapäiväkirjaan perustuen matkalaskulla

TP4 Kestävän työmatkaliikkumisen visio

Kestävän työmatkaliikkumisen visio

- Visiotyön tavoitteena oli luoda Espoo-tarinaa ja kaupungin hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista tukeva visio vuoteen 2030, joka toimii pohjana myös tulevan strategiakauden valmisteluun.
- Työtä ohjasivat Espoon kaupungilla Sanna Rönkkönen, Helena Kyrki, Johanna Nyberg ja Suvi Kajamaa.
- Työssä toimi konsulttina WSP Finland Oy ja siitä vastasivat Laura Poskiparta, Juhani Bäckström, Riikka Kallio ja Pia Salmi.
- Osana visiotyötä järjestettiin sidosryhmätyöpaja, jossa keskusteltiin ja ideoitiin yhteisesti Espoon kestävän työmatkaliikkumisen ominaispiirteistä ja kehittämistoimenpiteistä. Työpajaan osallistui Espoon kaupungin edustajia, Kestävä Espoo -ohjausryhmän edustajia, espooalaisten työnantajien edustajia sekä edustajat HSL:stä, Motivasta ja Traficomista.
- Kestävä Espoo -ohjausryhmä hyväksyi vision kokouksessaan 27.1.2020.

Espoon kestävä työmatkaliikkuminen 2025

Espoon kestävän työmatkaliikkumisen ominaispiirteet ovat:

SUJUVA

Työmatkat ovat sujuvia ja nopeita. Kestäviä liikkumismuotoja on käytettävissä ympäri vuorokauden, kaikkina päivinä viikossa. Älykkäät palvelut ovat suunniteltu kaikille.

MIELLYTTÄVÄ

Kestävien liikkumismuotojen käyttö on helppoa ja turvallista miellyttävässä ympäristössä. Omaan työmatkaan on tarjolla sopiva, kestävä liikkumismuoto tai -palvelu.

VÄHÄPÄÄSTÖINEN

Kestävien liikkumismuotojen käytön lisääntyminen työmatkoilla vähentää päästöjä. Kannustamalla vähäpäästöiseen liikkumiseen, työnantajat ovat mukana edistämässä kestävän kehityksen tavoitteita ja tekemässä Espoosta hiilineutraalin vuoteen 2030 mennessä.

Viihtyisiä jalankulkuympäristöjä, sujuvia pyöräteitä ja toimivia liikkumisen solmukohtia

TOIMENPITEET

- Perusinfra kuntoon priorisoiden kestäviä liikkumismuotoja.
- Talvihoidon kehittäminen ja priorisointi kestävän työmatkaliikkumisen tarpeisiin huomioiden matkat kotoa töihin ja töistä kotiin.
- Liikkumisen solmukohtien kehittäminen:
 - Viihtyisät ja säältä suojatut odotustilat ja kävely-yhteydet.
 - Opastuksen kehittäminen liikkumisen ja vaihtojen sujuvoittamiseksi.
 - Liikkumisen palveluja tarjolla kattavasti.

Älykkäitä ja helppokäyttöisiä liikkumispalveluita työmatkaliikkumisen päivittäisiin tarpeisiin

TOIMENPITEET

- Kutsuohjattu liikenne täydentämään joukkoliikennettä.
- Kaupunkipyöräverkoston laajentaminen ja saatavuus ympäri vuoden ja vuorokauden. Kokeillaan myös sähköavusteisena.
- Reaaliaikainen informaatio kaikkien saatavilla sekä pysäkeillä että kulkuneuvossa.
- Liikkumispalveluista pysyviä palveluita päivittäisiin työmatkaliikkumisen tarpeisiin.
- Koko palvelutarjonnan löytyminen helposti.

Sujuva ja miellyttävä joukkoliikenne

TOIMENPITEET

- Houkutteleva ja edullinen vaihtoehto työmatkaliikkumiseen.
- Matkustaminen joukkoliikenteessä on miellyttävää ja turvallista.
- Asemat ja pysäkit ovat siistejä ja viihtyisiä.
- Sujuvien yhteyksien turvaaminen ja ennustettavuus.
- Joukkoliikenteen päästöttömät ja meluttomat vaihtoehdot.
- Kattavat päivittäispalvelut erityisesti liikkumisen solmukohtissa tukemaan arjen matkaketjuja.
- Nostetaan liityntäliikenteen palvelutasoa ja parannetaan sujuvuutta.

Kestävä työmatkaliikkuminen Espoon kaupungin työpaikoilla

TOIMENPITEET

- Hyvät esimerkit ja kokemukset kannustavat valitsemaan kestävän liikkumismuodon.
- Uudenlaiset työn tekemisen tavat ja etätyöpisteverkostot.
- Priorisoidaan ja tuetaan työmatkojen tekemistä kestävillä liikkumismuodoilla.
- Kestävään liikkumiseen kannustavat peruspalvelut kunnossa (joukkoliikenteen käytön tukeminen, laadukkaat sosiaalityilat ja pyöräpysäköinti).
- Työasiamatkoihin tarjotaan kestäviä liikkumisvaihtoehtoja (yhteiskäyttöpöyrät, -autot ja joukkoliikenneliput).

Yhteystiedot

Projektipäällikkö

Helena Kyrki

helena.kyrki@espoo.fi

Erityisasiantuntija

Sanna Rönkkönen

sanna.ronkkonen@espoo.fi